

Guía Docente				
Datos Identificativos				2012/13
Asignatura (*)	Medio histórico e xeográfico de Galicia e a súa didáctica	Código	652G01029	
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Terceiro	Optativa	4.5
Idioma	Galego			
Prerrequisitos				
Departamento	Didácticas Específicas			
Coordinación	Bas López, María Begoña	Correo electrónico	begona.bas@udc.es	
Profesorado	Bas López, María Begoña	Correo electrónico	begona.bas@udc.es	
Web				
Descrición xeral	<p>A materia fundaméntase nos coñecementos adquiridos en Medio Social e Cultural e a súa Didáctica, ampliándoos e, ao tempo, concretándoos no medio xeográfico e histórico de Galicia.</p> <p>Está orientada ao traballo práctico, activo e vivencial, de cara a descubrir e comprender o contorno, o medio galego, como un recurso didáctico e como unha fonte versátil de aprendizaxe e de transposición de coñecementos.</p> <p>Trabállase sobre temas e aspectos concretos da realidade xeográfica e histórica galega axeitados a esta etapa a fin de coñecer, deseñar, experimentar, e aplicar a metodoloxía didáctica que se precisa para o ensino do medio en Infantil.</p> <p>A metodoloxía a seguir está fundamentada na participación activa do alumnado nas actividades que se realizan e que conforman o núcleo da materia. A mesma dinámica do curso irá definindo os centros de interese do alumnado que irán conformando a materia dende a súa estrutura xeral.</p>			

Competencias da titulación	
Código	Competencias da titulación
A1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no período de 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
A14	Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar.
A23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e á mellora en educación infantil.
A24	Dominar as técnicas de observación e rexistro.
A25	Abordar análises de campo mediante metodoloxía observacional utilizando tecnoloxías da información, documentación e audiovisuais.
A26	Saber analizar os datos obtidos, comprender criticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.
A37	Adquirir coñecemento sobre a evolución do pensamento, as costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.
A40	Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados.
A62	Relacionar teoría e práctica coa realidade da aula e do centro.
B1	Aprender a aprender.
B5	Traballar de forma colaborativa.
B6	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B11	Capacidade de busca e manexo de información.
B12	Capacidade de organización e planificación.
B17	Capacidade para presentar, defender e debater ideas utilizando argumentos sólidos.
B20	Coñecemento de outras culturas e de outras costumes.
B24	Recoñecemento e respecto á diversidade e á multiculturalidade.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.

C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.

Resultados da aprendizaxe			
Competencias de materia (Resultados de aprendizaxe)		Competencias da titulación	
Coñecer e comprender a realidade xeográfica, histórica, social e cultural de Galicia como un espazo dinámico. Comprender Galicia no contexto do mundo.	A37	B20 B24	
Coñecer e comprender os temas e momentos principais da evolución histórica de Galicia e a súa relación coa didáctica na Educación Infantil.	A14 A37	B20	
Diseñar traballos de indagación e propostas didácticas sobre o entorno galego axeitados ó ensino infantil.	A40	B1 B5 B11 B17	C3
Recoñecer no entorno xeográfico, histórico e cultural galego aqueles recursos metodolóxicos e didácticos mais axeitados para traballar a área do entorno social e cultural galego.	A23 A24 A25 A26	B11 B12	
Coñecer e analizar os contidos referidos ao coñecemento do entorno do curriculum de educación infantil.	A1 A62		
Fomentar actitudes de valoración, respecto e conservación do patrimonio natural, cultural e histórico de Galicia	A40	B6	C4 C7

Contidos	
Temas	Subtemas
Unidade 1: Introducción ao Medio Xeográfico e Histórico de Galicia.	- Como formulamos a materia? - Contidos e metodoloxía - Do contorno inmediato ao universal.
Unidade 2. Temas de xeografía física e humana.	- O clima, o relevo, a auga, a flora, a fauna. - A poboación. - As formas de vida ao longo do tempo e as mudanzas na actualidade.
Unidade 3. Paisaxes naturais, históricas e culturais.	- As fontes de información e documentación no entorno. - Iniciación á recolleita de información a partir de imaxes, restos e reconstrucións arqueolóxicas, obras de arte, textos escritos, etcétera.
Unidade 4. Evolución histórica dende os primeiros poboadores.	- A Prehistoria e a Historia na educación Infantil: temas, aspectos, acontecementos significativos. - A vida cotiá dende os primeiros poboadores. - A Arte e outras manifestacións da comunicación e creatividade.
Unidade 5. Galicia contemporánea.	- A vida cotiá das xeracións inmediatas anteriores. - A Democracia. - A vida no século XXI.
Unidade 6. Temas monográficos.	- Temas monográficos no discurso da historia e recursos para a didáctica. Nesta unidade trataranse cuestións concretas que ao longo do curso vaian xurdindo, motivadas polo interese que esperten os temas traballados, con especial atención ás propostas didácticas.

Planificación

Metodoloxías / probas	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Actividades iniciais	3	0	3
Aprendizaxe colaborativa	3	9.5	12.5
Eventos científicos e/ou divulgativos	3	3	6
Discusión dirixida	6	1	7
Saídas de campo	8	24	32
Sesión maxistral	16	1.6	17.6
Proba mixta	2.5	30	32.5
Atención personalizada	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Actividades iniciais	Cada bloque temático iniciárase con debates de ideas previas que poñen en relación o seu contido cos contidos traballados na asignatura Medio social e cultural e a súa didáctica.
Aprendizaxe colaborativa	Organización en pequenos grupos para traballar conxuntamente na resolución de tarefas sobre temas que xordan a dinámica da propia materia e temas propostos pola profesora.
Eventos científicos e/ou divulgativos	Realízase alunha actividade tipo conferencia, charla, pequeno curso nas que o alumnado terá a oportunidade de actualizar os seus coñecementos e coñecer as experiencias que se están a realizar na Educación Infantil, relacionadas co ámbito da materia.
Discusión dirixida	Levarase a cabo durante todo o curso, con especial incidencia naqueles temas que requiran unha maior participación na discusión, para traballar a capacidade de exposición, diálogo e argumentación principalmente.
Saídas de campo	Estas actividades permiten desenvolver as capacidades relacionadas coa observación directa e sistemática cara a recollida de información do medio xeográfico e histórico galego para a percepción do seu potencial educativo e formador. Son saídas concebidas para o coñecemento do medio cultural no seu máis amplo ámbito, por medio da aprendizaxe directa. Son a base para a realización de propostas didácticas por parte do alumnado.
Sesión maxistral	As explicacións teóricas referiranse ós contidos básicos que forman a estrutura de cada tema. Realízase co apoio de documentación específica e terá especial incidencia na metodoloxía e na práctica para a didáctica do medio histórico e xeográfico.
Proba mixta	Realízase unha proba escrita na primeira oportunidade de avaliación que versará tanto sobre aspectos teóricos tratados na docencia expositiva como nos prácticos das sesións interactivas. Teranse en conta aspectos tales como coñecemento dos conceptos fundamentais da materia, corrección e claridade na expresión, capacidade de síntese, capacidade de relación e creatividade.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Aprendizaxe colaborativa	O traballo colaborativo terá un seguimento personalizado para garantir o cumprimento dos obxectivos e prazos así como para resolver dúbidas.

Avaliación		
Metodoloxías	Descrición	Cualificación
Aprendizaxe colaborativa	Ao longo do curso realizaranse actividades e traballos que serán avaliados como grupo e individualmente.	20
Eventos científicos e/ou divulgativos	A asistencia será obrigatoria e as alumnas e alumnos realizarán comentarios escritos acerca das actividades.	10
Discusión dirixida	Participación nos debates de aula	10

Saídas de campo	A asistencia será obrigatoria e puntuará a participación activa, así como nas tarefas previas e posteriores ás mesmas.	30
Proba mixta	Realizarase unha proba escrita que versará tanto sobre aspectos teóricos tratados na docencia expositiva como nos prácticos das sesións interactivas. Teranse en conta aspectos tales como coñecemento dos conceptos fundamentais da materia, corrección e claridade na expresión, capacidade de síntese, capacidade de relación e creatividade.	30
Outros		

Observacións avaliación

Na avaliación terase en conta a asistencia a clase nas sesións expositivas e a asistencia ás sesións de docencia interactiva (que será obrigatoria) así como a participación activa nestas. Valorarase a participación e cumprimento nas tarefas que se encomenden tanto individuais como en grupo, os coñecementos adquiridos, a comprensión e capacidade de síntese, a claridade expositiva oral e escrita, a creatividade e as actitudes positivas.

-Na primeira oportunidade

de avaliación terán carácter de NON PRESENTADO aqueles/as alumno/as

que non concorran á "proba mixta", e non realizaran as actividades e tarefas encomendadas ao longo do curso que se inclúan nas metodoloxías relacionadas. Por tanto, para ter NON PRESENTADO non poden ter feito actividade ningunha da materia.

-Terán carácter de SUSPENSO

aqueles/as alumnos/as que non téndose presentado á

"proba mixta" tiveran realizado previamente calquera das outras

actividades e tarefas encomendadas ao longo do curso que se inclúan nas

"metodoloxías". De superaren as avaliacións destas actividades, conservaráselles a cualificación ate a segunda oportunidade de avaliación.

Fontes de información

Bibliografía básica

- Espinós, J. ((2008)). Así vivían los romanos. Anaya
- AA.VV. ((1999)). Atlas histórico de Galicia.. Vigo: Nigra Trea
- Aldrey Vázquez, J.A., Lois González, R.C. ((2010)). Breve Xeografía de Galicia. Vigo: A Nosa Terra
- Cooper, H. ((2002)). Didáctica de la historia en la enseñanza infantil y primaria. Madrid: MEC-Morata
- Andrade Cernadas, J.M. ((1995)). Didáctica de la Hª de Galicia. TosoXuotos
- Pérez Alberti, A. ((2008)). Espacios naturales de Galicia.. Lundwerg
- AA.VV. ((1991-2008)). Galicia. Proxecto Hércules.. A Coruña: Hércules Editorial.
- Carballo Arceo, L.X. ((2005)). Guía de los castros de Galicia. Vigo: NigraTrea
- Castro, X. ((2007)). Historia da vida cotiá en Galicia. Vigo: NigraTrea
- Villares, R. ((2004)). Historia de Galicia.. Vigo: Galaxia
- Pazo Labrador, A. X. ((2007)). Nocións básicas de xeografía xeral física para mestres: as consecuencias xeográficas dos procesos naturais.. Vigo: Universidade
- Méndez Fernández, L. ((2000)). Por que se chama así este sitio. Santiago: Lea
- Saavedra Fernández, P. ((1994)). Vida cotidiana en la Galicia del Antiguo Régimen.. Crítica, Barcelona

Bibliografía complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente
Medio social e cultural e a súa didáctica/652G01025
Materias que continúan o temario
Observacións
Trátase dunha materia que se realizará principalmente cunha metodoloxía activa, na que a propia dinámica do curso irá sinalando os centros de interese do alumnado e, en base a estes, iranse concretando temáticas e actividades a realizar. Así, a asistencia e participación activa tanto nas sesións maxistras como nas sesións interactivas e en todas as actividades desenvoltas no contexto da materia, son de grande importancia.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías